

POTPISAN UGOVOR SA SIEMENSOM

Nova oprema za glavni trezor

Guverner Centralne banke Bosne i Hercegovine Peter Nicholl je 8. februara 2002. godine potpisao ugovor sa renomiranom nemačkom kompanijom Siemens o isporuci opreme i opremanju glavnog trezora Centralne banke. Direktor Siemens za BiH Ranko Atias je potpisnik ugovora u ime izvođača, a potpisivanju ugovora prisustvovali su zvaničnici Centralne banke BiH i predstavnici Austrijske privredne komore u Sarajevu. Ugovor je zaključen na osnovu tendera na koji se javilo 13 kompanija iz devet zemalja Evrope, a obaveze iz ugovora biće realizirane po principu "kupon u ruke". *Nastavak na strani 2.*

DODATNO [TAMPANE NOVČANICE KM

POVE]ANA

POTRAŽAVAZA KM

Guverner Centralne banke Bosne i Hercegovine Peter Nicholl potpisao je 13. februara ove godine ugovor o dodatnom {tampav novčanica u apoenima od 50 KM i 100 KM koje bi u BiH trebale stići koncem marta. Ovo je prvo do{tampavawe novčanica KM od uvođenja konvertibilne marke u opticaj, a {tampa}e se ukupno po tri miliona novčanica svakog apoea. [tampawe je povjereno francuskoj {tampariji novčanica "Francois-Charles Oberthur" koja je i prvi put {tampala novčanice konvertibilne marke. *Nastavak na strani 2.*

"ECONOMIST" OKRUGLI STO

CURRENCY BOARD

NEMA ALTERNATIVU

Na okruglom stolu "Prema stabilnosti: poslovne mogućnosti i ekonomski progres" u organizaciji britanskog lista "Economist", održanom u Sarajevu 21. i 22. februara ove godine, guverner Centralne banke BiH Peter Nicholl govorio je o monetarnoj politici i bankarskom sektoru

Tekst na strani 2.

Currency board nema alternativu

Na okruglom stolu u organizaciji britanskog lista "Economist", organizovanom u Sarajevu 21. i 22. februara ove godine, guverner Centralne banke BiH Peter Nicholl govorio je o monetarnoj politici i bankarskom sektoru BiH. Konferenciji su prisustvovali predstavnici domaćih organa vlasti, brojni domaći i strani ugledni ekonomisti, predstavnici stranih investitora i domaćih kompanija. Guverner je istakao kako smatra da primjena aranžmana currency board u BiH mora da bude nastavljena. "Stabilnost kursa i inflacije su od velike ekonomske i socijalne važnosti. To dozvoljava planiranje ekonomskih odluka sa više povjerenja. To je posebno važno za investicije.", istakao je guverner Nicholl. Stabilnost domaće valute i inflacije bitna je i za bankarski sektor, koji ne bi postigao značajan napredak da nije bilo toga. Bitna je i za socijalno ugrožene slojeve, koji bi zbog devaluacije ili inflacije bili još ugroženiji. Istraživanja pokazuju da currency board ima podršku javnosti. Istraživanja također pokazuju da građani pokazuju mali nivo povjerenja prema institucijama vlasti. Međutim Centralna banka BiH, koja funkcioniše na principu currency boarda, je izuzetak, a prema ovim istraživanjima (op.a.ut. - "Sistem ranog upozoravanja", publikacija UNDP) da u nju ima veliko povjerenje građana. Drugi razlog, zbog kojeg bi trebalo zadržati currency board, je nedostatak razumnog alternativnog rješenja u sadašnjoj situaciji u kojoj se nalazi bh. ekonomija i institucije. "Bilo bi riskantno mijenjati ga.", rekao je guverner Nicholl prisutnima na konferenciji. On je naglasio da ima ljudi koji se zalažu za promjenu, ali nijedan od njih nije objasnio šta je alternativa. "Ne vidim kako diskreciona forma monetarne politike može funkcionisati u BiH. Ćini se da političari nisu spremni dati diskrecione ovlasti jednom određenom zvaničniku ili organu. Ali kada bi se i dale ove vlasti, još uvijek nedostaje povjerenja među političkim grupacijama i ja ne vidim kako bi političari bili u stavi donositi takve odluke. Svaki alternativni tip monetarne politike prije bi generisao inflaciju nego ekonomski rast ili bi donio male akcije, ali mnogo konfuzije i nesigurnosti. Stvar, koju finansijska tržišta mrze, je nesigurnost. Currency board daje finansijskom tržištu i ljudima sigurnost.", istakao je Nicholl. Currency board trebalo bi održati, stav je guvernera Nicholla, i zato što je dugoročnici iz bosanskohercegovačke politike da ekonomiju približi Evropi. Konvertibilna marka već je vezana za evro. Bilo bi zato razumno održati tu vezu. "Izlazna strategija za BiH iz (nakon) currency boarda trebalo bi da bude eventualno prihvatanje evra.", istakao je guverner Peter Nicholl na konferenciji u organizaciji britanskog "Economist".

Povećana potražnja za KM

Nastavak sa strane 1.

Potreba za dodatnim otpisima novčanica KM se pojavila usljed povećanih zahtjeva za upotrebom KM. Samo od septembra 2001. godine do 12.02., Centralna banka BiH je preuzela 2,8 milijardi wemačkih maraka od komercijalnih banaka u BiH. Jedan dio tog novca pretvoren je u KM i položen na račune u komercijalnim bankama u BiH, što je dovelo do značajnog porasta, i to je također došlo do porasta količine KM koje su u optjecaju. "U zadva tri mjeseca 2001. godine količina KM u optjecaju se povećala za 920 miliona KM ili 104%. Ovo znači da smo u zadva tri mjeseca 2001. godine izdali više KM nego što smo ušli u protekle tri godine", rekao je guverner Centralne banke BiH Peter Nicholl prilikom potpisivanja ugovora. Guverner Nicholl je naglasio da nagli porast broja novčanica KM u optjecaju u posljedva tri mjeseca ne ima inflacioni efekat, jer je KM upotrebljen kao zamjena za wemačke marke koje su do sada bile u optjecaju. Također, nijedna novčanica KM neće biti puštena u optjecaj bez striktnog poštovanja principa currency boarda, što znači da će svaka izdata konvertibilna marka imati pokriće u stranoj konvertibilnoj valuti po fiksnom kursu 1KM = 0,51129 evra. "Nove novčanice KM, koje trebamo dobiti, pustiti ćemo u optjecaj samo za neku stranu konvertibilnu valutu", rekao je Nicholl.

Nova oprema za glavni trezor

Nastavak sa strane 1.

Prilikom potpisivanja ugovora naglašeno je da unapređenje trezorskog poslovanja i njegove sigurnosti na najviši svjetski nivo predstavlja strateško pitanje poslovanja Centralne banke BiH. "Najveći rizik sa kojim bi se mogla suočiti Centralna banka je kršenje currency board aranžmana. To bi uništilo njezinu reputaciju. Drugi veliki rizik opasnost gubitka novca u trezorima. Ljudi ne bi vjerovali instituciji koja nije u stavi da zaštiti svoj novac", rekao je Peter Nicholl prilikom potpisivanja ugovora. Zvaničnici Centralne banke su istakli da je veliki dio ovog velikog projekta realizovati domaće firme. Naime, Siemens u ovaj projekat ulazi na čelu konzorcija koji sačinjavaju još dvije firme iz Bosne i Hercegovine: EGV Sarajevo i GP Butmir iz Sarajeva. Prema uslovima navedenim u ugovoru, isporuka ima rok od 30 dana da dostavi projektnu dokumentaciju, dok je rok za isporuku opreme 120 dana od dana potpisivanja ugovora.

Uve}at i broj transakcija

Platni odbor BiH na sjednici održanoj 19. februara u Mostaru zaključio je da treba ubrzati aktivnosti radi formiranja centralnog registra ra-una pravnih lica u BiH. Naime svako pravno lice ima pravo otvoriti račun u svakoj od komercijalnih banaka koje učestvuju u unutrašnjem platnom prometu. Formiranje centralnog registra omogućilo bi uvid u stawe i broj ra-una svakog pravnog lica,

provizija, koje plaćaju komercijalne banke za transakcije u RTGS i kliring sistemu, ne podmiću troškove koje CBBiH ima za održavanje ovih sistema. Cijena transakcije u kliringu je 0,05 KM, a u RTGS-u je 1,20 KM i ovo su najniže cijene u Evropi. Međutim Upravni odbor CBBiH odlučio je da ne povećava provizije, već da se iskoriste određeni načini za povećanje broja transakcija.

koje vrši platne transakcije u zemlji, i onemogućilo zloupotrebe, odnosno omogućilo uvid u stawe da li klijenti banaka ispunjavaju preuzete obaveze. Zvaničnici Ministarstva finansija Federacije BiH informisali su prisutne da je u Poreskoj upravi Federacije BiH utemeljen centralni registar, te da su iz Poreske uprave Ministarstva finansija Republike Srpske dobili informaciju da se slične aktivnosti provode i u ovom entitetu. Stoga sledeći korak, zaključak je Platnog odbora, treba biti ustanovljavanje jedinstvenog registra na nivou države. Ovakav registar je neophodan s obzirom da sve veći broj banaka i poduzeća posluju na području oba entiteta. Centralna banka BiH može biti uključena u aktivnosti formiranja jedinstvenog registra samo ako entiteti, odnosno entitetske vlasti to žele, istakao je guverner CBBiH Peter Nicholl. Radna grupa za pravna pitanja Platnog odbora sačinila je analizu do sada poduzetih i dati prijedlog da njih aktivnosti na uspostavi registra ra-una na nivou države. Guverner Nicholl je istakao da sadašnji nivo

Guverner CBBiH Peter Nicholl smatra da bi intenzivirane kartičkog poslovanja povećalo broj platnih transakcija. Poravnava transakcija na berzama u BiH, kada one postoje s radom, također se mogu vršiti putem platnog sistema CBBiH. Centralna banka BiH predložila je i izdavanje kratkoročnih vrijednosnih papira, što bi također omogućilo povećanje broja transakcija. Platni odbor BiH podržao je donošenje odluke o pravilima za utvrđivanje elemenata za vjerodostojnost elektronskog potpisa, te odluke o minimalnim uslovima koje mora ispunjavati sertifikaciono tijelo koje izdaje kvalifikovane sertifikate za elektronski potpis. S obzirom da u BiH već postoji elektronsko bankarstvo, a da ova oblast nije regulisana zakonom, potrebno je valorizirati postojeće stawe. Ove odluke bi se primjenjivale samo u oblasti unutrašnjeg platnog prometa, a nadležne institucije bi trebalo da oblast cjelokupnog elektronskog poslovanja regulišu zakonskim propisima. Prijedlog ovih odluka razmotriće Upravni odbor CBBiH.

Povjere u KM

15. februar 2002. je bio krajnji rok za zamjenu DEM i drugih valuta evro-zone pod istim uvjetima konverzije koji su bili na snazi u zadnjih nekoliko mjeseci, istakao je guverner Centralne banke BiH Peter Nicholl na konferenciji za novinare uoči isteka ovog roka. Guverner je naglasio da je prelazak na evro prošao glatko. "Iako je DM u BiH bila u širokoj upotrebi i imala povjere kao vezna valuta currency boarda, bh. građani su zamijenili DM brzo i mirno, pokazujući da imaju povjere u KM i evro.", rekao je Nicholl. S obzirom da DM i ostale nacionalne valute evro-zone prestaju biti zakonsko sredstvo plaćanja u domicilnim zemljama od 1. marta, proces njihove zamjene u BiH je bitno sporiji i skuplji. Guverner je rekao da je od septembra 2001. godine pa do danas Centralna banka otkupila i transportovala u Njemačku 2,8 milijardi DM. Da je značajan iznos wemačkih maraka razmijenjen u domaću valutu, pokazuje podatak da je iznos KM u opticaju u zadnja tri mjeseca prošle godine povećan za 920 miliona KM ili 104% u odnosu na kraj septembra. Nicholl je također naglasio da su depoziti građana u komercijalnim bankama u istom vremenskom periodu također porasli za 104%. CBBiH je u zadnja dva mjeseca preuzela 315 miliona evra, koji su u najvećem dijelu distribuisani komercijalnim bankama u BiH. 31. decembra prošle godine devizne rezerve bile su 2,66 milijardi KM, što je za 127% više u odnosu na kraj septembra iste godine. Kao što je i očekivano na početku godine, pojavljivao se evro u gotovini, došlo je do blagog pada deviznih rezervi, tako da su 11. februara (op.a. podatak iznesen na press konferenciji) devizne rezerve iznosile 2,58 milijardi, što je za 120% više u odnosu na kraj septembra 2001. godine. Iako se količina KM-a u opticaju udvostručila u posljednja tri mjeseca prošle godine, guverner Nicholl je naglasio da to ne bi trebalo dovesti do inflacije. "KM je zamjena za novac koji je već bio prisutan u BiH u wemačkim markama, tako da se količina novca nije značajno izmijenila", zaključio je guverner na kraju svog izlaganja.

Marko [kreb, savjetnik CBBiH, profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i nekadašnji guverner Hrvatske narodne banke

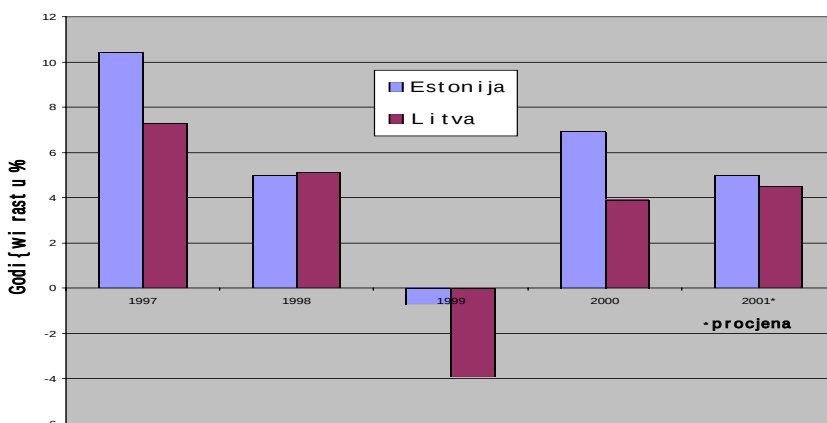
Da li je currency board košnica br`em rastu?

U Bosni i Hercegovini dosta je rađeno mišljenje kako je currency board u početku bio "dobra stvar" jer je donio stabilnost, no s vremenom (pod sjetimo da upravo te godine od njegova osnivanja) postaje košnica br`em rastu privrede. Na to se nadovezuje teza da bi nezavisna monetarna politika, tj. politika u kojoj centralna banka može kreditirati državu i poslovne banke ex nihilo (bez pokrića) potaknula razvoj, povećala stope rasta GDPa, a time ujedno riješila niz objektivno vrlo teških problema u Bosni i Hercegovini, prvenstveno visoku nezaposlenost i nizak životni standard. Kamo se ide da se realni problemi mogu riješiti currency boardom? Odmah važno je reći da za takva razmišljanja ne postoji uporište u teoriji, niti u praksi. Nema dokaza da currency board koči razvoj, niti da ga štampa novca potiče. Naravno, misli se na održiv (višegodišnji) i realni rast, a ne rast nominalnih veličina kao što se to zbiva u inflaciji (svaki je mjesec plata sve veća, ali može kupiti sve manje roba i usluga za nju). Razmotrimo te dvije teze detaljnije. Prvo je stoga pitanje košnica li currency board gospodarski rast? U svijetu postoji veći broj currency boarda nego u Evropi (koja je bliža za usporedbu) i to je pored Bosne i Hercegovine tri: Bugarska, Estonija i Litva. Korisno je pogledati iskustva Estonije i Litve jer one imaju currency board duži niz

godina (Estonija od 1992., Litva od 1994.). Izvor podataka: www.imf.org PIN Litva - 02/4 PIN Estonija - 01/62 Vidljivo je da obje zemlje imaju visok privredni rast u petogodišnjem razdoblju, uz izuzetak 1999. godine koji je posljedica tzv. "efekta zaraze" Ruske krize iz avgusta 1998. godine. Kako je ta godina klasičan "vavski šok", možemo je zanemariti u ovom razmatranju. Bez te godine prosječan godišnji rast GDPa bio bi 6,8% za Estoniju i 5,2% za Litvu, što je vrlo visoko. Naime, postoji rad koji jasno pokazuje da zemlje s currency boardom ne samo da imaju nižu inflaciju od usporedivih zemalja bez tog aranžmana (što se i očekuje) nego da je i rast u tim zemljama viši (Gulde et al, 2000). Uz sve ograde koje autori navode, nedvosmislen je zaključak da currency board aranžman nije košnica rastu. Drugo pitanje glasi: Da li bi "štampa novca" potaklo brži razvoj u Bosni i Hercegovini od onoga s currency boardom? Bez spekulacijskih odgovora, važno spomenuti tri stvari. Prvo, nije jasno kako to da ako je štampa novca "recept uspjeha" i osigurava viši standard svima za što to ne primaju druge zemlje? Zamislimo kako bi bilo lijepo da se "štampanjem" osiguraju: nova radna mjesta, viša potrošnja, više ceste, bolnica, brža obnova zemlje i sl. Drugo, u ovom slučaju ne može se onda uopće govoriti o restrukturiranju, novim tehnologijama, investiranju, stranim

trgovinom kada bi sve bilo tako jednostavno? Drugo, da su štampa novca i stalne devalvacije (deprecijacije) stvarno recept za napredak, ne bi li onda bivša država, SFR Jugoslavija, bila među najrazvijenijim zemljama svijeta? Pa zar se tako laganom zaboravom razdoblje osamdesetih godina, hiperinflacije, dnevna tržnica za "starim cijenama", nestajanje roba, "upadi u monetarni sistem", drastičan pad životnog standarda, posebno kod najsiromašnijih? Onaj tko zaboravlja historiju, osuđen je na ponovno proživjeti, kao stara uzrečica. Treće, posljedica "štampanja novca bez pokrića" redovito je inflacija koju je teško kontrolisati na nekoj "razini". Nema empirijskih radova u ekonomskoj literaturi koji bi govorili kako je visoka inflacija dobra za privredni rast. Naprotiv, postoji niz radova koji govore kako je relativno niska inflacija u srednjem roku poticajna za održiv gospodarski rast u tranzicijskim zemljama (Fischer, 2000 Wyplosz, 2000). Zaključno, monetarna disciplina i stabilnost cijena (ne nulta inflacija) uz strukturne reforme i opreznu fiskalnu politiku, te stabilan institucionalni okvir poticajan za preduzetništvo, nužni su preduslovi dugoročnog prosperiteta svake zemlje. A stvaranje (novanih) iluzija važno ostaviti onima kojima je to posao: majlonarima i spekulativcima, a ne centralnim bankarima.

Rast GDPa u Estoniji i Litvi

Izvor podataka: www.imf.org PIN Litva - 02/4 PIN Estonija - 01/62

Literatura:

Gulde, Anne-Marie, Juha Kahkonen, Juha and Keller, Peter (2000): Pros and Cons of Currency Board Arrangements in the Lead-up to EU Accession and Participation in the Euro Zone. IMF PDP/00/1.

Fischer, Stanley and Sahay, Ratna (2000): The Transition Economies After Ten Years. IMF Working Paper, February.

Wyplosz, Charles (2000): "Ten Years of Transformation: Macroeconomic Lessons". The World Bank Policy Research Working Paper 2288. February.

Nastavqen prijem DEM

Kako bi pomogla komercijalnim bankama u BiH Centralna banka Bosne i Hercegovine nastaviti e primati wema~ke marke i u periodu od 1. marta do 31. maja ove godine.

Centralna banka BiH postigla je dogovor sa Deutsche Bundesbank (Centralnom bankom SR Wema~ke) o nastavku prijema i dostave DEM nov~anica u naredna tri mjeseca. Centralna banka BiH napla}ivat }e proviziju od 0,5% komercijalnim bankama za usluge prijema i transporta wema~kih maraka u domicilnu dr`avu. Guverner Centralne banke BiH Peter Nicholl vjeruje da komercijalne banke u BiH mogu nastaviti mijewati wema~ke marke pod istim uslovima kao {to su to~inile do sada, {to zna~i da provizija koju banke napla}uju klijentima za zamjenu wema~kih maraka za evro ne bi trebala biti ve a od 1 odsto. Centralna banka nagla{ava da }e u periodu od 1. marta do 31. maja nastaviti primati samo nov~anice wema~ke marke, a ne i ostale nacionalne valute zemaqa Evropske monetarne unije. Centralna banka BiH nastaviti }e snabdijevati komercijalne banke potrebnim koli~inama nov~anica evra. Me}utim u posqedvoj sedmici februara potra`wa komercijalnih banaka za evrom smawena je u odnosu na prethodni period. 25. februara, po prvi put je jedna komercijalna banka izvr{ila prodaju evra za konvertibilnu marku u Centralnoj banci BiH. O~ekuje se da }e se broj ovakvih transakcija u budu}nosti pove}ati.

VIJESTI IZ GLAVNIH JEDINICA I FILIJALA

GBRS BAWA LUKA

Bilans kupoprodaje KM u RS je sa 21. februarom iznosio je 1,15 milijardi KM i ve}i je za 17% u odnosu na bilans pro{le godine. 7. februara u organizaciji Republi~kog Zavoda za statistiku u Bawoj luci odr`ana je rasprava o Nacrtu programa statisti~kog istra`ivawa za 2002. godinu. i publikovawu podataka koji se obezbje}uju programom statisti~kog istra`ivawa. Direktor GBRB CBBiH Mirjana Ja}imovi} i statisti~ar u Slu`bi za bankarstvo Biqana Ninkovi} prisustvovali su ovom sastanku.

GJ MOSTAR

Do 15. februara uo~en je veliki obim pologa DEM i prodaje za doma}u valutu. Tokom februara do{lo je do pojave vejeg broja falsifikata DEM i KM u polozima komercijalnih banaka kao i nedostatak kvalitetne apoenske strukture u KM-u. 12. i 13.02. Radna grupa za pravna pitawa Platnog odbora BiH pod predsjedawem Anke Muse, direktora GJ Mostar odr`ala je sastanak na Jahorini. Na ovom sastanku Radna grupa je pripremila Nacrte dviju odluka: Odluka o minimalnim uvjetima koje mora ispuwavati kvalifikovano sertifikaciono tijelo koje izdaje kvalifikovane sertifikate za elektronski potpis i Odluka o regulisawu pravila za utvr}ivawje elemenata za vjerodostojnost elektronskog potpisa.

GJ SARAJEVO

U februaru nastavqen je prijem velikih koli~ina nov~anica DEM od banaka i prodaja KM-a. Istovremeno banke podi`u velike koli~ine KM gotovine sa svojih ra~una rezervi. Novi ra~unovodstveni bankarski software bi trebao po~eti sa radom krajem ovog mjeseca, s tim da }e jedan period raditi uporedo sa starim softwar-om. Instalisan je novi i ja~i UPS u ciku za{tite `iro-kliring centra kao i ostalih organizacionih dijelova od prekida rada prilikom nestanka elektricne energije.

FILIJALA PALE

U drugom mjesecu ove godine znatno je porastao broj transakcija prodaje KM za DEM, te broj transakcija prodaje evra komercijalnim bankama na ovom podru~ju. Dnevni prosjek broja transakcija u ovoj godini ve}i je za 73% u odnosu na decembar pro{le godine. Nastavqen je trend rasta pozitivnog salda kupoprodaje KM i u prvoj polovini februara. Taj saldo sa 18. februarom iznosi 163.014.154 KM i ve}i je u odnosu na 31.01.2002. godine za 27%, a u odnosu na 31.12.2001. za 103%. Ne o~ekuje se daqi porast transakcija u narednom periodu, jer je valuta DEM na ovom podru~ju uglavnom konvertovana u KM ili evro. Novi software za ra~unovodstveno-bankarske poslove instalisan je djelimi~no, jer jedan dio ra~unarske opreme zahtjeva dodatno nadogra}ivawe.

FILIJALA BR^KO

U februaru nastavqen je rast prodaje KM za stranu valutu. Mnoge banke iz RS i filijale banaka iz Federacije BiH i Privredna banka a.d. Br~ko izrazile su zna~ajne potrebe za evrom, {to je najve}im dijelom realizovano preko trezora Filijale Br~ko. Iskazana je potreba za prijemom pripravnika u Filijalu.

"Nova kultura" istraživanja

Funkcija istraživanja u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, stave i daća strategija teme su prezentacije koju je savjetnik za istraživanja CBBiH Marko [kreb održao za zaposlene Odjela za istraživanje i razvoj CBBiH. Centralna banka ima zakonsku obavezu ocjenjivanja monetarne i ekonomske situacije i prema vladi i prema javnosti, rekao je [kreb. Odjel za istraživanje i razvoj ima 16 zaposlenih, koji su raspoređeni u tri odjeljenja - za statistiku i publikacije, platni bilans i analize i procjene. Redovno priprema i izdaje vi{e publikacija, među kojima su najznačajniji kvartalni statistički bilteni sa ekonomskim pokazateljima za BiH, godišnji izvještaji Centralne banke BiH, te organizuje brojne skupove poput bankarskih konferencija i okruglih stolova. Savjetnik za istraživanja Marko [kreb, analizirajući rad Odjela, rekao je da je neophodno izraditi kako akcione tako i srednjoročni plan, te vr{iti analize, a ne samo objeđivavawe i objavovawe statističkih podataka. Funkcije istraživanja i statistike nisu jasno definisane i nema makroekonomskog pristupa u analizama. Potrebno je formirati i biblioteku i unaprijediti pristup informacijama putem interneta. Između ostalog potrebno je napraviti drugačiju podjelu rada i organizacijske promjene. Istraživanja je potrebno vr{iti u pet područja. Osim analize monetarnog sektora, u kojem treba pratiti nominalna i realna kretawa, potrebno je posebnu pažnju posvetiti prажewu vawskog sektora, što znači pratiti događawa u evro zoni i kod vawsko-trgovinskih partnera (pratiti kurs, inflaciju). Posebna područja istraživanja su fiskalni sektor (prihodi, rashodi, deficit, javni dug), realni sektor (bruto društveni proizvod, zaposlenost, potražwa) i finansijski sek-

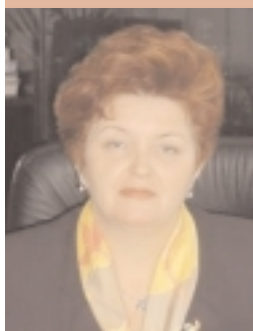
tor (finansijska tržišta, odnosno tržišta kapitala). Jedan od najvećih problema, istakli su zaposleni, je pristup informacijama, naročito podacima vlada u BiH. Također smatraju da edukaciju, odnosno daqwe usavr{avawe, treba organizovati u zemqi, a ne u inostranstvu, što bi omogućilo u-estvovawe većeg broja zaposlenih, ali i smanjilo tro{kove. Savjetnik CBBiH Marko [kreb zaključio je da sada{we stawe ne zadovoljava potrebe, da treba razvijati novu kultura analizirawa statističkih podataka i predviđawa određenih ekonomskih kretawa.

KONFERENCIJE, SEMINARI ...

Obuka za novi software

Koordinator Službe bankarstva **Amra Bar{** i koordinator Službe za ra-unovodstvo Glavne jedinice Mostar **Mirna Kadi{** prisustvovali su 7. februara seminaru o implementaciji novog ra-unovodstveno-bankarskog softwera

u Centralnom uredu CBBiH u Sarajevu.

Direktor Glavne banke Republike Srpske Centralne banke BiH Bawa luka **Mirjana Ja{imovi{}** pohađala je u Zagrebu 26. i 27. februara seminar "Između i izvan finansijskog posredništva i upravljanje rizikom" u organizaciji USAID-a.

Koordinator Službe za procjenu tržišta **@eqka Rakocija** i ra-unovođa Glavne banke RS CBBiH **Zorica Tadi{}** pohađale su u Bawoj Luci 26. februara seminar "Interni revizija" u organizaciji Udruženja bankara RS.

ZAPO [QAVAWE

Stalni radni odnos za Jelenu Obradovi}

31. januara 2002., Jelena Obradovi} polo`ila je pripravniki ispit pred Ispitnom komisijom Centralne banke BiH, tako da je od 1. februara 2002. godine primjena u radni odnos na mjesto pomo}nika za istra`ivawe u Odjeqewu za platni

bilans. Ekonomisti u Slu`bi za procjenu monetarne politike Dragani Buri}, ekonomisti II u Odjeqewu trezora

Centralnog ureda Centralne banke BiH Enveru Pa}uki, obnovljen je ugovor o radnom odnosu na odre|eno vr i jeme, odnosno na godinu dana.

O t vorena ~ajna kuh i wa

Od 1. marta u Centralnom uredu CBBiH Sarajevo otvorena je ~ajna kuh i wa. Po pristupa~nim cijenama zaposleni mogu naru~iti kafu, ~aj i sokove.

DO I I TE NA REKREAC I JU

Obavje}tavamo sve zainteresovane slu`benika Centralne banke BiH da svake srijede od 20, 00-21, 30 sati mogu do}i na termin malog fudbala, koji se odr`ava u sali na Fakultetu za fizi~ku kul turu (D I F) u Sarajevu.

Ponesi t e spor t sku opremu!

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Mjese~ni bilans stawa (privremeni) od 31. januara 2002.
Obja { wewa

Mjese~ni bilans stawa se izdaje da bi se obezbijedile informacije o radu Centralne banke Bosne i Hercegovine prema pravilu currency boarda i da bi se ponudile posebne informacije koje zahtijeva Zakon o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Neke posebne karakteristike bilansa stawa od 31. januara su:

Na dan 31. januara Banka je zadovoljila obaveze pravila currency boarda kako to navodi ^lan 31. Zakona. Stawe neto strane aktive prevazi lazi wenu monetarnu pasivu u konvertibilnim markama (KM), za 82.368.233 KM.

Ovo je prikazano u stavki neto devizna aktiva minus monetarna pasiva.

Devizna aktiva je sa~i wena uglavnom od depozita koje se dr`e kod ino-banaka.

Bilans stawa tako {er prikazuje kompoziciju dr`awa valuta tako {to ih diferencira u EUR i ostale valute. Ban~ini devizni depoziti donose prihod od kamata za Banku.

Monetarna pasiva je u najve}em obimu predstavqala obavezu Banke za KM novac u opt icaju (2.008.586.597 KM) i rezervne depozite rezidentnih banaka (423.563.139 KM).

Pozicija odnosa Vlade i MMF-a odra`avaju nastala potra`ivawa i obaveze Vlade Bosne i Hercegovine po finansijskom aran`manu sa MMF-om.

Kapital i rezerve odra`avaju po~etni kapital i rezerve, dionice i akumulirane dobiti Banke od po~etka wenog rada 11. avgusta 1997.

Banka tako {er vodi odrejene ra~une stranih valuta u smislu sporazuma izme {u Vlade Bosne i Hercegovine i stranih vlada i finansijskih organizacija.

Kako ovi ra~uni nisu niti aktivniti pasiva CBBiH, oni nisu ukqu~eni u gore navedeni bilans stawa.

Ukupni iznos sredstawa koja se dr`e na ovim ra~unima je bio 324.322.618 KM.

Da q upiti koji se ti~u mjese~nog bilansa stawa se mogu uputiti Odjelu za administraciju i finansije, Odje qewe za ra~unovodstvo u Sarajevu na (33) 278 119, faks. (33) 278 294. Predstavnici medija mogu se obratiti Slu`bi za odnose s javno { }u na tel. (33) 278 123, faks. (33) 278 296.

Centralna banka Bosne i Hercegovine je nezavisna monetarna institucija BiH i nema nikakvih organizacionih veza sa bilo kojim poslovnim bankom.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Mjese~ni bilans stawa (privremeni) od 31. januara 2002.
(iznosi u KM ekvivalentima)

AKTIVA		Ukupan iznos	EUR	Ostale valute
1	Devizna aktiva	2.572.122.107	2.566.127.256	5.994.851
1.1	Gotovina	414.424.032	412.485.295	1.938.737
1.2	Investicije	2.157.698.075	2.153.641.961	4.056.114
2	Pozicija Vlade u MMF	771.150.586		
3	Ostala aktiva	56.865.638		
	UKUPNA AKTIVA (1+2+3)	3.400.138.331		
PASIVA		Ukupan iznos		
4	Monetarna pasiva	2.488.656.468		
4.1	Valuta u opt icaju	2.008.586.597		
4.2	Kreditni bilans rezidentnih banaka	423.563.139		
4.3	Kreditni bilans ostalih rezidenata	56.506.732		
5	Obaveze prema nerezidentima	1.097.406		
6	Obaveze Vlade prema MMF -u	771.150.586		
7	Ostala pasiva	11.843.249		
8	Kapital i rezerve	127.390.622		
	UKUPNA PASIVA (4+5+6+7+8)	3.400.138.331		
Neto devizna aktiva minus monetarna pasiva (1 -4 -5)		82.368.233		
Pozicija Vlade u MMF -u - Devizne rezerve -Dr`awe SDR		13.461.207		
Obaveze Vlade prema MMF -u-MMF ra~uni 1 i 2		1.214.333		
Neto devizne rezerve Vlade u MMF -u		12.246.874		

P.W. Nicholl,
Guverner
Sarajevo 22.02.2002.

Anton Salapi }
Zamjenik glavnog kontrolora